

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur profecta & infans exultauit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Respondeo. Causam autem reddit angelus, cur sit vocatus filius Dei, quia *superueniet Spiritus sanctus*. At quia contra Nestorium agit: firmum est argumentum. Ille enim Christum Dei filium Deum fatebatur. At ille idem sic nascitur, Filius Dei igitur nascitur. Eodem argumento Anabaptistae alique refutantur.

QVÆSTIO IV.

Quæ virtus altissimi & obumbratio?

Obumbratio virtus Christi. §. 1. Christus. nam virtutem altissimi obumbrationem sacri corporis factam esse rectè dici potest. nam Christus vt virtus Dei Patris, & Virginem ipse obumbravit, texit, ac protexit. Chrysostom. hom. 49. Gregorius l. 18. Moral. c. 12. Quamuis enim totius sanctissimæ Trinitatis commune hoc opus; filius tamen hoc ipso quod de virgine natus est, eam obumbravit.

Et Spiritus sanctus. §. 2. Nec minus virtus illa dicitur Spiritus sanctus, vt sit emphatica repetitio prioris sententiæ vt Euthym. & Maldonatus; nam effectio incarnationis est totius Trinitatis, sed tamen peculiariter Spiritui sancto attribuitur.

Obumbratio prophetis. §. 3. Adumbratio seu *Ἰστορία* imprimis est desensio cum aliqua refocillatione. Psalm. 16. vers. 8. & 56. vers. 2. Isa. 30. vers. 2. Præstitit Virgini refrigerium menti corporique, vt Greg. cap. 33. moralium. Alio etiam modo Theophylactus interpretatur *Ἰστορίαν* esse *σημαία φέρειν*, quod lineamenta formauerit. quod huc non pertinet.

Quomodo obumbratio. Obumbravit ergo Virginem Spiritus sanctus singularissimè tuendo, recreando, fouendo. Nec hoc tantum, sed etiam honorando, & Deo consecrando.

Gloria igitur eam coronabat, qua in significatione vmbandi verbum Latini vsurpant, Statius 6. Thebaid.

Nuper Olympiacis vmbatus temporarum. Et Claudianus Paneg. in Olibrium. *Flaua cruentarum pratenditur vmbra iubarum.* Honoris ergo est etiam & à virtute altissimi obumbrati.

QVÆSTIO V.

An omnia possit?

Omnia Deus facere potest, quæ fieri possunt. §. 1. Augustinus cap. 5. de ciuitate cap. 10. & libro 26. cap. 5. contra Faustum omnia posse præter ea quæ posse non est potentia, sed impotentia; quæque si posset, non esset omnipotens, ita Genes. 17. v. 33. Sapient. 15. Potentia enim Dei omnia comprehendit, quæ fieri non r. pugnant. *πάντα θεός δύναται καὶ μὴ ἀδύνατα*, omnia Deus potest quæ non impossibilia.

§. 2. Omnipotentia Dei duplici modo considerari potest; est enim natura sua infinita: etiam in qualibet re efficienda, eaque potentia vititur. Nam vt causa prima sine vlla dependentia operetur. Totam igitur operandi perfectionem in se continet. In creatione manifestus est; nam ad rem minimam creandam opus est infinita potentia, vt acutissimus noster Soarez demonstrat disputat. 20. Metaphysic. Altera omnipotentia consideratio qua respicit obiectum. cum ex priore probatur esse infinita. Cum enim in se & essentia sua, infinita sit omnino, non potest aliquid fingi possibile, quod non peream fieri queat. Quia enim huic in modum efficax est, & operatrix, necessario igitur obiectum habet aliquid quod ab ea effici potest. Illud vero obiectum non potest vnum aliquid certi generis esse; sed omne id quod fieri po-

test. Si enim vnum aut certo numero magnitudinè ue comprehendi posset; non omnia, nam in Deo non omnis sed certa mensura haberetur perfectio.

§. 2. Potuit autem facere quæ non fecit, vt docet D. 1. p. quæstio. 25. a. 5. Thomas Wald. doctrinalium libr. 1. cap. 10. contra Wicleffum, & Abailardum, qui etiam Concil. Constantinensi damnati sunt. Errorem tamen retexit Caluinus, aliique. Quos contra vide Augustinum libr. 13. cap. 18. de Trinitate de Spiritu & litera capit. 1. Gregorius libr. 22. Moralium capit. 25. Qui negant Deum aliud potuisse, quam fecerit. Quod falsum esse Christus docuit: cum dixit multa potuisse fieri, quæ facta non sunt. De Tyris, Sidoniis, Sodomitis.

QVÆSTIO VI.

Cur profecta & infans exultauit?

§. 1. Ambrosius causam reddit. *Vbi audiuit hoc Maria; non quasi incredula de oraculo, nec quasi incerta de nuntio, nec quasi dubitans de exemplo: sed quasi læta pro voto, religiosa pro officio, festina pro gaudio, in montana perrexit.* Constat autem à Galilea sacis distare montes Iudææ vt maior charitas appareat longius iter suscepientis. Venientem non modo Elisabeth, sed præcipuè Ioannes Baptista quasi prædicare gestiens excepit. Ciuitas non vocatur Orisa, vt putat Euthymius. Hugo Card. Ekkius de visit. Chlicæoues fuisse Ierusalem. Abul. 2. Genes. quæstio. 22. octo Leucas abesse. Gagn. 4. m. ll. Beda c. g. de Ibcis sanctis, 22. miliaribus, Brochardus 9. Leucas à Nazareth.

§. 2. *Ἐκπρᾶξις* est animalium, & homilium gaudio, vel læscia salientium; neque enim tantum est bestiarum, cum *σαύραυ* & *ἐκπρᾶξις* de saltatione dicitur, Dard. Iliad. 6. *μολπῆ τ' ἰσχυρῆ τὸ ποτὶ σαύραυτες ἔπειν.* Cantu, quæ & iubilo pedibus saltantes sequebantur.

§. 3. Motus ille præter naturam fuit, vt August. aliique. Elisabeth enim Spiritu sancto pronunciat in gaudio exultasse infantem, qua re ipsa quoque prophetauit, infantis cogitationes non ignorans.

§. 4. An cum fide & cogitatione, res controneta est. Augustin. Ep. 57. ad Dard. Euch. quæstio. 3. in Lucam negant. Iacob enim & Esau sic collidebantur, nec ratione utebantur. Deinde Ioanni, si data ratio est, postea non videtur ablata.

Contra tamen cæteri sentiunt: Ioannem ratione præditum, gaudio exultasse, mox auditi à salutatione. Orig. hom. 10. in Luc. Iren. lib. 3. 18. Cyrill. Cat. ch. 23. 3. Ambros. lib. 4. de fide cap. 4. Hier. aduerl. Lucifer. Chrysost. homil. de Baptista. Theophylact. Euthym. Ratio eorum firma est. Si enim in vtero matris est Spiritu sancto repletus non est mirum eum dona sua cognouisse. non enim tantum accepit, sed est repletus, deinde in gaudio exultauit; quod de gaudio matris non rectè intelligitur; gaudium vero est, boni cognitii, sicut & amor.

QVÆSTIO VII.

Cur matrem Domini sui vocat?

§. 1. Vt ostendat filium eius esse Deum. Ab solute enim Dominum suum vocat; quod alio modo intelligi non potest. Vt matrem Domini contra Nestorium dicat. qui matrem hominis, non Dei dixit. Cum vero beatam vocat defendit eam contra hæreticos; qui eam non credidisse a se sunt asserere. Græcus textus in tertia persona habet *ματῆρ ἰσχυρῆ*, & *δύναμις* pro *στῆναι*. Sensus idem efficitur quæcunque

ADAMI
+ Euan
CY